

ES
FESTIFIFTY

ZA 03 & ZO 04.12.22 - CONCERTZAAL

CARMINA BURANA

**CCHA, 5 Limburgse koren,
orkest Nome d'Arte
o.l.v. Pieter Schuermans**

CULTUURCENTRUM HASSELT, Kunstlaan 5, B-3500 Hasselt
CCHA.BE

ZA 03 & ZO 04.12.22 - CONCERTZAAL

CARMINA BURANA

CCHA, 5 Limburgse koren,
orkest Nome d'Arte
o.l.v. Pieter Schuermans

Carl Orff (1895-1982)

CARMINA BURANA

Joris Derder — bariton

Katrien Baerts — sopraan

Serge Kakudji — tenor

Pieter Schuermans — dirigent & artistieke leiding orkest Nome d'Arte

Michiel Haspeslagh — koorcoach

Kathedraalkoor Hasselt — dirigent **Ludo Claesen**

Manteliusensemble Hasselt — dirigent **Jos Cuppens**

Incantatio Genk — dirigent **Jos Venken**

Pro Cantione Genk — dirigent **Jan Peeters**

Amabile Pelt — dirigent **Alexandros Kavvadas**

jeugdkoor Clari Cantus — dirigent **Michiel Haspeslagh**

kinderkoor knst Hasselt — dirigent **Liesbeth Meynen**, coach **Rob Cuppens**

samenstelling programmaboek: Catho Menten (supervisie Riet Jaeken)

CCHA-productie in het kader van FESTIFIFTY, 50 jaar CCHA

PROGRAMMA

Fortuna Imperatrix Mundi

1. O Fortuna
2. Fortune plango vulnere

I. Primo vere

3. *Veris leta facies*
4. *Omnia Sol temperat*
5. *Ecce gratum*
Uf dem anger
6. *Tanz*
7. *Floret silva*
8. *Chrumer, gip die varwe mir*
9. a) *Reie*
b) *Swaz hie gat umbe*
c) *Chume, chum, geselle min*
d) *Swaz hie gat umbe (reprise)*
10. *Were diu werlt alle min*

II. In Taberna

11. *Estuans interius*
12. *Olim lacus colueram*
13. *Ego sum abbas*
14. *In taberna quando sumus*

III. Cour d'amours

15. *Amor volat undique*
16. *Dies, nox et omnia*
17. *Stetit puella*
18. *Circa mea pectora*
19. *Si puer cum puellula*
20. *Veni, veni, venias*
21. *In trutina*
22. *Tempus est iocundum*
23. *Dulcissime*
Blanziflor et Helena
24. *Ave formosissima*
Fortuna Imperatrix Mundi
25. *O Fortuna (reprise)*

Fortuna, Heerseres van de Wereld

O Fortuna
De wonden die Fortuna sloeg, beklag ik

In de Lente

Het vrolijke gezicht van de lente
De Zon verwarmt alles
Kijk, de aangename lente
In de wei
Dans
Het edele woud staat in bloei
Kramer, geef me kleur
Reidans
Wat hier in de rondte danst
Kom, kom, m'n liefje
Wat hier in de rondte danst (reprise)
Als heel de wereld van mij was

In de Taveerne

Verscheurd door innerlijke woede
Ooit bewoonde ik meren (de gebraden zwaan)
Ik ben de abt (van Cucanië)
Wanneer wij in de taveerne zijn

De Hof der Liefde

Amor vliegt overal
Dag, nacht en alles (is tegen mij)
Er stond een meisje (in een rode tuniek)
In mijn hart (zijn veel verlangens)
Als een jongen en een meisje (bij elkaar zijn)
Kom, kom, kom toch
In de weifelende balans (van mijn gevoelens)
Dit is de tijd van vreugde
Jij, allerzoetste
Blancefloor & Helena
Gegroet gij allerschoonste
Fortuna, Heerseres van de Wereld
O Fortuna

1. O FORTUNA

koor

*O Fortuna,
velut Luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem,
potestatem
dissolvit ut glaciem.
Sors immanis
et inanis
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolubilis,
obumbrata
et velata
michi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.
Sors salutis
et virtutis
michi nunc contraria
est affectus
et defectus
semper in angaria.
Hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite;
quod per sortem
sternit fortem,
mecum omnes plangite!*

O Fortuna,
zoals de maan
in veranderlijke gestalten,
neem je altijd toe
of af
- een beklagenswaardig leven -
nu eens verhardt het
en dan weer verkwikt het
de scherpte van de geest met z'n spel,
armoede,
macht,
zij lost ze op als ijs.
Wreed
en ijdel lot,
jij wentelend rad,
je bent kwaadwillend,
het geluk is vluchtig
en voorbijgaand,
omfloerst
en verborgen
val je mij ook lastig;
door je misdadig spel
loop ik nu
met een blote rug.
Het lot dat voorspoed
en geluk brengt
is nu ongunstig voor mij;
bestaat uit passie
en moedeloosheid
altijd in onzekerheid.
Bespeel in dit uur
zonder uitstel
de snaren van de lier;
Klaagt allen met mij,
omdat zij door het lot
de sterke velt!

2. FORTUNE PLANGO VULNERA

koor

*Fortune plango vulnera
stillantibus ocellis,
quod sua michi munera
subtrahit rebellis.
Verum est, quod legitur
fronte capillata,
sed plerumque sequitur
occasio calvata. :||
In Fortune solio
sederam elatus,
prosperitatis vario
flore coronatus;
||: quisquid enim florui
felix et beatus,
nunc a summo corruui
gloria privatus. :||
Fortune rota volvitur:
descendo minoratus;
alter in altum toluitur;
nimis exaltatus
||: rex sedet in vertice
caveat ruinam!
nam sub axe legimus
Hecubam reginam.*

DEEL I - PRIMO VERE

3. VERIS LETA FACIES

koor

*Veris leta facies
mundo propinatur,
hiemalis acies
victa iam fugatur.
In vestitu vario
Phebus principatur,
nemorum dulcisono,
que cantu celebratur.
Ah!
Flore fusus gremio
Phebus novo more
risum dat, hoc vario
iam stipate flore.
Zephyrus nectareo
spirans in odore;
certatim pro bravio
curamus in amore.
Ah!*

2. DE WONDEN DIE FORTUNA SLOEG BEKLAAG IK

De wonden die Fortuna sloeg beklaag ik
met betraande ogen,
omdat zij haar geschenken
op perverse wijze aan mij onttrekt.
Het is waar wat men leest,
dat zij een weelderige haardos heeft,
maar als men zijn kans wil grijpen
is ze kaal.
Op de troon van Fortuna
zat ik hoogverheven,
omkranst met verschillende
symbolen van voorspoed;
Ondanks alle voorspoed die ik heb gekend,
zalig en gelukkig,
ben ik nu van de top neergestort,
en ben ik mijn glorie kwijt.
Het rad van fortuin draait voort:
ik daal vernederd neer,
terwijl een ander stijgt;
al te verheven zit hij
als een koning op de top -
laat hij oppassen voor z'n val!
Want onder aan het rad lezen wij
de naam van koningin Hecuba.

DEEL I - IN DE LENTE

3. HET VROLIJKE GEZICHT VAN DE LENTE

Het vrolijke gezicht van de lente
wendt zich tot de wereld,
de strenge winter
is reeds verdwenen, overwonnen.
Getooid in diverse kleuren
regeert Phebus,
met lieflijk klinkend gezang
uit de wouden toegejuicht.
Ah!
Gelegen in de schoot van Flora
lacht Phebus
opnieuw
bedekt met bonte bloemen.
Zephyr's adem geurt
naar nectar;
laten we ons haasten
te strijden om de prijs van de liefde.
Ah!

*Cytharizat cantico
dulcis philomena,
flore rident vario
prata iam serena,
salit cetus avium
silve per amena,
chorus promit virginum
iam gaudia millena.
Ah!*

4. OMNIA SOL TEMPERAT

solo bariton

*Omnia sol temperat
purus et subtilis,
novo mundo reserat
faciem Aprilis;
ad Amorem properat
animus herilis,
et iocundis imperat
deus puerilis.
Rerum tanta novitas
in sollemni vere
et veris auctoritas
iubet nos gaudere;
vias prebet solitas,
et in tuo vere
fides est et probitas
tuum retinere.
Ama me fideliter!
Fidem meam nota:
de corde totaliter
et ex mente tota
sum presentialiter
absens in remota,
Quisquis amat taliter,
volvitur in rota.*

5. ECCE GRATUM

koor

*Ecce gratum
et optatum
Ver reducit gaudia:
purpuratum
flore pratum,
Sol serenat omnia.
Iam iam cedant tristia!
Estas redit,
nunc recedit
Hyemis sevitia.
Ah!*

In harpklanken
zingt de zoete nachtegaal,
met bonte bloemen lachen
reeds de vrolijke weiden,
zwermen vogels vliegen op
door de lieflijke bossen,
het koor der maagden
belooft ons duizend vreugdes.
Ah!

4. DE ZON VERWARMT ALLES

De zon verwarmt alles
helder en subtiel,
opnieuw onthult zij de wereld
het gezicht van April;
de mannenziel wordt aangemoedigd
zich naar Amor te begeven
en alle vreugdes worden beheerst
door de jonge god.
Al deze vernieuwing
in de feestelijke lente
en de kracht van de lente
gebiedt ons vrolijk te zijn;
ze wijst ons vertrouwde wegen,
en in de lente van jouw leven is het
juist en goed te behouden
wat van jou is.
Hou echt van me!
Zie hoe trouw ik ben:
met heel mijn hart
en heel mijn ziel
ben ik bij je
zelfs als ik ver weg ben,
Wie op deze wijze liefheeft,
draait mee op het rad.

5. KIJK, DE AANGENAME LENTE

Kijk, de aangename
en langverwachte
lente brengt weer vreugde:
De weide
kleurt purper,
de zon vrolijkt alles op.
Laat de treurigheid nu eindelijk wijken:
De zomer nadert,
nu wijkt
de grimmigheid van de winter.
Ah!

*Iam liquescit
et decrescit
grando nix etcetera;
bruma fugit,
et iam sugit
Ver Estat ubera;
illi mens est misera,
qui nec vivit,
nec lascivit
sub Estat dextera.
Ah!
Gloriantur
et laetantur
in melle dulcedinis
qui conantur,
ut utantur
premio Cupidinis;
simus jussu Cypridis
gloriantes
et laetantes
pares esse Paridis
Ah!*

6. TANZ

UF DEM ANGER
instrumentaal

7. FLORET SILVA

koor en klein koor

*Floret silva nobilis,
floribus, et foliis.
Ubi est antiquus
meus amicus?
Ah!
Hinc equitavit!
Eia, quis me amabit?
Ah!
Floret silva undique,
nah min gesellen ist mir we.
Gruonet der walt allenthalben,
wa ist min geselle alse lange?
Ah!
Der ist geriten hinnen,
owi, wer soll mich minnen?
Ah!*

Nu reeds smelt
en verdwijnt
de hagel, de sneeuw enzovoort;
de winterkoude vlucht
en reeds zuigt
de lente aan de borsten van de zomer.
Wat een arme ziel is hij
die niet leeft,
noch uitgelaten is
onder de heerschappij van de zomer.
Ah!
Zij die proberen
de beloning van Cupido
te bemachtigen
genieten
en verheugen zich
op zoete honing
Laten wij op bevel van Cypris
juichen
van vreugde
omdat wij gelijk aan Paris zijn.
Ah!

6. DANS

IN DE WEI

7. HET EDELE WOUD STAAT IN BLOEI

Het edele woud staat in bloei
met bloemen en bladeren.
Waar is mijn
oude liefste vriend?
Ah!
Hij ging er op zijn paard vandoor!
Oh, wie zal mij liefhebben?
Ah!
Overal loopt het bos uit,
ik verlang hartstochtelijk naar mijn geliefde,
de bossen kleuren helemaal groen,
waar blijft mijn geliefde al die tijd?
Ah!
Hij ging er op zijn paard vandoor,
o wee, wie zal mij beminnen?
Ah!

8. CHRAMER, GIP DIE VARWE MIR

koor en klein koor

*Chramer, gip die varwe mir,
diu min wengel roete,
da mit ich die jungen man
an ir dank der minnenliebe noete.
Seht mich an,
jungen man!
lat mich iu gevallen!
Minnet, tugentliche man,
minnecliche vrouwen!
minne tuot iu hoch gemuot
unde lat iuch in hohen eren schouwen.
Seht mich an,
jungen man!
lat mich iu gevallen!
Wol dir Werlt, daz di bist
also freundenriche!
ich will dir sin undertan
durch din liebe immer sicherliche.
Seht mich an,
jungen man!
lat mich iu gevallen!*

9. REIE

- SWAZ HIE GAT UMBE

koor / klein koor

*Swaz hie gat umbe
daz sint alles megede,
die wellent an man
allen disen sumer gan!
Ah! Sla!*

- CHUME, CHUME, GESELLE MIN!

*Chume, chum, geselle min
ih enbite harte din,
ih enbite harte din,
chume, chum geselle min.
Suzer rosenvarwer munt,
chum un mache mich gesunt,
chum un mache mich gesunt,
suzer rosenvarwer munt.
Swaz hie gat umbe
daz sint alles megede,
die wellent an man
allen disen sumer*

8. KRAMER, GEEF ME KLEUR

Kramer, geef me kleur,
om mijn wangen rood te verven,
zodat de jongemannen
mij niet meer kunnen weerstaan.
Kijk me aan,
jongeman,
laat mij jou verleiden!
Bemin, deugdzame mannen,
beminnelijke vrouwen!
liefde veredelt je geest
en geeft je eergevoel.
Kijk me aan,
jongeman,
laat mij jou verleiden!
Gegroet, wereld,
zo rijk aan vreugde!
ik wil je onderdanig zijn
om de genoegens die je verschaft.
Kijk me aan,
jongeman,
laat mij jou verleiden!

9. REIDANS

- WAT HIER IN DE RONDTE DANST

Wat hier in de rondte danst
zijn allemaal meisjes,
die willen zonder man
deze zomer doorbrengen!
Ah! Sla!

- KOM, KOM, M'N LIEFJE

Kom, kom, m'n liefje
ik verlang naar je,
ik verlang naar je,
kom, kom m'n liefje.
Zoete roosrode mond,
kom en maak me gezond,
kom en maak me gezond,
zoete roosrode mond.
Wat hier in de rondte danst
zijn allemaal meisjes,
die willen zonder man
deze zomer doorbrengen!
Ah! Sla!

10. WERE DIU WERLT ALLE MIN

koor

Were diu werlt alle min
von deme mere unze an den Rin,
des wolt ich mich darben,
daz diu chünegin von Engellant,
lege an minen armen. Heil!

DEEL II - IN TABERNA

11. ESTUANS INTERIUS

solo bariton

*Estuans interius
ira vehementi
in amaritudine
loquor mee menti:
factus de materia,
cinis elementi
similis sum folio,
de quo ludunt venti.
Cum sit enim proprium
viro sapienti
supra petra ponere
sedem fundamenti,
stultus ego comparor
fluvio labenti,
sub eodem tramite
numquam permanenti.
Fero ego veluti
sine nauta navis,
ut per vias aeris
vaga fertur avis,
non me tenent vincula,
non me tenent clavis,
quero mihi similes,
et adiungor pravis.
Mihi cordis gravitas
res videtur gravis;
iocus est amabilis
dulciorque favis;
quisquid Venus imperat,
labor est suavis,
que numquam in cordibus
habitat ignavis.
Via lata gradior
more iuventutis
implicor et vititis
immemor virtutis,*

10. ALS HEEL DE WERELD VAN MIJ WAS

Als heel de wereld van mij was
van de zee tot aan de Rijn,
zou ik er afstand van doen,
als de koninging van Engeland,
zou liggen in mijn armen. Heil!

DEEL II - IN DE TAVEERNE

11. VERSCHEURD DOOR INNERLIJKE WOEDE

Verscheurd door
innerlijke woede
spreek ik vol bitterheid
tot mijn hart:
uit stof ben ik geschapen,
uit de as van de elementen
ik ben als een blad
waarmee de winden spelen.
Waar immers de wijze man
gewoon is om
op steen
zijn fundament te bouwen,
ben ik een dwaas die
als een stromende rivier,
nooit zijn loop
verandert.
Ik word meegevoerd
als een schip zonder stuurman,
zoals vogels afdrijven
in de luchtlagen;
ketenen noch sloten
houden me tegen,
ik zoek mensen zoals ik,
en voeg mij bij de stakkers.
De zwaarte van mijn hart
schijnt een zware last te zijn;
het is leuk grappen te maken
en zoeter nog dan honing;
wat Venus ook beveelt,
't is een kleine moeite,
zij bewoont nooit
een verdoofd hart.
Ik reis over de grote weg
zoals mijn jeugd dat wil
ik stort me in de misdaad
houd me niet aan de moraal,

*voluptatis avidus
magis quam salutus,
mortuus in anima
curam gero cutis.*

12. OLIM LACUS COLUERAM

solo tenor en mannenkoor

*Olim lacus colueram,
olim pulcher extiteram,
dum cignus ego fueram.
Miser, miser!
Modo niger
et ustus fortiter!
Girat, regirat garcifer;
me rogit urit fortiter:
propinat me nunc dapifer,
Miser, miser!
Modo niger
et ustus fortiter!
Nunc in scutella iaceo,
et volitare nequo
dentes frendentes video:
Miser, miser!
Modo niger
et ustus fortiter!*

13. EGO SUM ABBAS

solo bariton en mannenkoor

*Ego sum abbas Cucaniensis,
et consilium meum est cum bibulis,
et in secta Decii voluntas mea est
et qui mane me quesierit in taberna,
post vesperam nudus egredietur,
et sic denudatus veste clamabit:
Wafna! Wafna!
Quid fecisti sors turpissima?
Nostre vite gaudia
abstulisti omnia!
Ha! Ha!*

14. IN TABERNA QUANDO SUMUS

mannenkoor

*In taberna quando sumus,
non curamus quid sit humus,
sed ad ludum properamus,
cui semper insudamus.*

begerig naar vleeselijk genot
meer dan naar verlossing,
mijn ziel is dood,
dus zorg ik alleen nog voor mijn lijf.

12. OOIT BEWOONDE IK MEREN

(De gebraden zwaan)
Ooit bewoonde ik meren,
Ooit was ik mooi, toen ik een zwaan was.
Ellendig, ellendig!
nu zwart
en gaar gebraden!
De kok draait me om en om,
het vuur braadt me lekker gaar,
nu dient de waard me op.
Ellendig, ellendig!
nu zwart
en gaar gebraden!
Nu lig ik op een schotel
en kan ik niet meer vliegen,
ik zie knarsende tanden.
Ellendig, ellendig!
nu zwart
en gaar gebraden!

13. IK BEN DE ABT (van Cucanië)

Ik ben de abt van Cucanië
en mijn vergadering houd ik met de drinkers,
en mijn roeping is gelegen in de orde van de
dobbelsesteen,
en wie mij 's ochtends in de kroeg zal vinden
zal tegen de avond naakt naar buiten gaan
en zo beroofd van zijn kleding zal hij schreeuwen:
Wafna! Wafna!
Wat heb je gedaan, zeer schandelijk lot?
Je hebt alle vreugde
van mijn leven ontnomen!
Ha! Ha!

14. WANNEER WIJ IN DE TAVEERNE ZIJN

Wanneer wij in de taveerne zijn, maken we
ons geen zorgen dat wij slechts stof zijn,
maar we storten ons direct op het spel,
dat ons altijd hevig doet zweten.
Wat in de taveerne gebeurt,

*Quid agatur in taberna,
ubi nummus est pincerna,
||: hoc est opus ut queratur,
si quid loquar, audiatur. :||
Quidam ludunt, quidam bibunt,
quidam indiscrete vivunt.
Sed in ludo qui morantur,
ex his quidam denudantur
quidam ibi vestiuntur,
quidam saccis induuntur.
||: Ibi nullus timet mortem
sed pro Baccho mittunt sortem. :||
Primo pro nummata vini,
ex hac bibunt libertini;
semel bibunt pro captivis,
post hec bibunt ter pro vivis,
quater pro Christianis cunctis,
quinque pro fidelibus defunctis,
sexies pro sororibus vanis,
septies pro militibus silvanis.
Octies pro fratribus perversis,
nonies pro monachis dispersis,
decies pro navigantibus,
undecies pro discortantibus,
duodecies pro penitentibus,
tredecies pro iter agentibus.
Tam pro papa quam pro rege
bibunt omnes sine lege.
Bibit hera, bibit herus,
bibit miles, bibit clerus,
bibit ille, bibit illa,
bibit servus cum ancilla,
bibit velox, bibit piger,
bibit albus, bibit niger,
bibit constans, bibit vagus,
bibit rudis, bibit magus.
Bibit pauper et egrotus,
bibit exul et ignotus,
bibit puer, bibit canus,
bibit presul et decanus,
bibit soror, bibit frater,
bibit anus, bibit mater,
bibit iste, bibit ille,
bibunt centum, bibunt mille.
Parum sexcente nummate
durant, cum immoderate
bibunt omnes sine meta.
Quamvis bibant mente leta,*

waar geld de gastheer is,
dat is de moeite waard te vragen,
en hoor wat ik je zeg:
Sommigen spelen, anderen drinken,
sommigen leven er op los.
Maar die zich in het spel begeven
worden soms volledig uitgekleeed
sommigen winnen hier hun kleren,
anderen gaan gekleed in zakken.
Hier vreest niemand voor de dood
maar dobbelt men in de naam van Bacchus.
Op de wijnschenker drinkt
het losbandige volk het eerst;
dan eenmaal op de gevangenen,
dan driemaal op de levenden,
viermaal op heel de Christenschaar,
vijfmaal op de in de Heer gestorvenen,
zesmaal op de lichtzinnige zusters,
zevenmaal op de struikrovers.
Achtmaal op de verlopen broeders,
negenmaal op de dwalende monniken,
tienmaal op de zeelieden,
elfmaal op de kibbelaars,
twaalfmaal op de boetelingen,
dertienmaal op de reizigers.
Op de paus en op de koning
drinken allen zonder mate.
De meesters drinkt en de meester,
de soldaat drinkt en de priester drinkt,
de man drinkt, de vrouw drinkt,
de knecht drinkt met de meid,
de snelle drinkt, de luie drinkt,
de blanke drinkt, de zwarte drinkt,
de gesettelde drinkt, de zwerver drinkt,
de domme drinkt, de wijze drinkt.
De arme drinkt en de zieke,
de banneling en de vreemdeling drinkt,
de jongeling drinkt, de grijsaard drinkt,
de bisschop drinkt, de deken drinkt,
de zuster drinkt, de broeder drinkt,
de oude vrouw drinkt, de moeder drinkt,
deze vrouw drinkt, die man drinkt,
er drinken er honderd, er drinken er duizend.
Zeshonderd duiten zou nauwelijks
genoeg zijn als allen onbeteugeld
en zonder mate zouden drinken.
Hoeveel zij ook vrolijk drinken,
wij zijn degenen die iedereen beschimpt,

*sic nos rodunt omnes gentes,
et sic erimus egentes.
Qui nos rodunt confundantur
et cum iustis non scribantur.
IO! IO! IO! IO! IO! IO! IO! IO!*

DEEL III - COUR D'AMOURS

15. AMOR VOLAT UNDIQUE

solo sopraan en jongenskoor

*Amor volat undique;
captus est libidine.
Juvenes, iuvenule
coniuguntur merito.
Siqua sine socio,
caret omni gaudio;
tenet noctis infima
sub intimo
cordis in custodia:
fit res amarissima.*

16. DIES, NOX ET OMNIA

solo bariton

*Dies, nox et omnia
michi sunt contraria,
virginum colloquia,
me fay planszer,
oy suvenz suspirer,
plu me fay temer.
O sodales, ludite,
vos qui scitis dicite,
michi mesto parcite,
grand ey dolor,
attamen consolite
per voster honur.
Tua pulchra facies,
me fay planszer milies,
pectus habet glacies.
A remender
statim vivus fierem
per un baser.*

17. STETIT PUELLA

solo sopraan

*Stetit puella
rufa tunica;
si quis eam tetigit
tunica crepuit.*

en aldus worden wij berooid.
Die ons beschimpen mogen vervloekt zijn
en mogen hun namen niet worden geschreven in
het boek der rechtvaardigen.
IO! IO! IO! IO! IO! IO! IO! IO!

DEEL III - DE HOF DER LIEFDE

15. AMOR VLIEGT OVERAL

Amor vliegt overal;
overmand door hartstocht.
Jongelingen en meisjes
verenigen zich zoals het hoort.
Zij die zonder minnaar is
mist alle pleziertjes;
ze houdt de donkere nacht
verborgen
in de diepte van haar hart:
het is een allerbitterst lot.

16. DAG, NACHT EN ALLES (is tegen mij)

Dag en nacht en alles
is tegen mij,
het geklets van de meisjes
doet mij wenen,
en dikwijls zuchten,
en nog meer vrezen.
O kameraden, jullie nemen me in de maling,
jullie weten niet wat je zegt,
spaar me, treurig als ik ben,
groot is mijn smart,
geef mij toch raad
op uw woord van eer.
Jouw prachtige gezicht,
doet mij duizendmaal wenen,
jouw hart is van ijs.
Als een soort medicijn
zou een kus
mij genezen.

17. ER STOND EEN MEISJE (in een rode tuniek)

Er stond een meisje
in een rode tuniek;
als iemand haar aaraakte
ruiste de tuniek.

Eia!
*Stetti puella
tamquam rosula;
facie splenduit,
os eius floruit.*
Eia!

18. CIRCA MEA PECTORA
solo bariton en mannenkoor

*Circa mea pectora
multa sunt suspiria
de tua puchritudine,
que me ledunt misere.*

Ah!
*Manda liet,
manda liet,
min geselle
chomet niet!*
*Tui lucent oculi
sicut solis radii,
sicut splendor fulguris
lucem donans tenebris.*

Ah!
*Manda liet,
manda liet,
min geselle
chomet niet!*
*Vellet deus, vellent dii
quod mente proposui:
ut eius virginea
reserassem vincula.*

Ah!
*Manda liet,
manda liet,
min geselle
chomet niet!*

19. SI PUER CUM PUELLULA
solo bariton en mannenkoor

*Si puer cum puellula
moraretur in cellula,
felix coniunctio.
Amore suscescente,
pariter e medio
avulso procul tedio,*

Eia!
Er stond een meisje
als een roosje;
haar gezicht straalde,
en haar mond stond in bloei.
Eia!

18. IN MIJN HART (zijn veel verlangens)

In mijn hart
zijn veel verlangens
naar jouw schoonheid,
die me ellendig maken.

Ah!
Manda liet,
manda liet,
mijn geliefde
komt niet!
Je ogen schitteren
zoals de stralen van de zon,
zoals het flitsen van de bliksem
licht brengt in de duisternis.

Ah!
Manda liet,
manda liet,
mijn geliefde
komt niet!
Moge God, mogen de goden geven,
wat ik in gedachten heb:
dat ik de ketens van haar maagdelijkheid
mag losmaken.

Ah!
Manda liet,
manda liet,
mijn geliefde
komt niet!

19. ALS EEN JONGEN EN EEN MEISJE
(BIJ ELKAAR ZIJN)

Als een jongen en een meisje
bij elkaar zijn in een kamer,
gelukzalig is hun samenzijn.
Hun passie groeit,
en alle remmen
worden losgegooid,

*fit ludus ineffabilis
membris, lacertis, labiis*

20. VENI, VENI, VENIAS

dubbelkoor

*Veni, veni, veni, venias,
ne me mori, ne me mori facias,
Hyrca, hyrce, nazaza, trilirivos!
Pulcra tibi facies, -nazaza-,
oculorum acies, -nazaza-,
capillorum series, -nazaza-,
o quam clara spesies! -nazaza-,
Rosa rubicundior, -nazaza-,
lilio candidior, -nazaza-,
omnibus formosior, -nazaza-,
semper, semper in te glorior!
-nazaza-, -nazaza-, -nazaza-, -nazaza-.*

21. IN TRUTINA

dubbelkoor

*In trutina mentis dubia
fluctuant contraria
lascivus amor et pudicitia.
Sed eligo quod video,
collum iugo prebeo;
ad iugum tamen suave transeo.*

22. TEMPUS EST IOCUNDUM

solo sopraan en bariton, koor en kinderkoor

*Tempus est iocundum,
o virgines,
modo con gaudete
vos iuvenes.
Oh, oh, oh!
totus floreo!
iam amore virginali totus ardeo!
novus, novus, novus amor est quo
pereo!
Mea me confortat
promissio,
mea me deportat
negatio.
Oh, oh, oh etc.
Tempore brumali
vir patiens,
animo vernali
lasciviens.*

een onbeschrijflijk spel
van armen, benen en lippen begint.

20. KOM, KOM, KOM TOCH

*Kom, kom, kom toch,
laat me niet te gronde gaan,
Hyrca, hyrce, nazaza, trilirivos!
Prachtig is je gezicht,
de schittering van je ogen,
je gevlochten haar,
o, wat een lekker ding!
Roder dan de roos,
witter dan de lolie,
mooier dan alle anderen,
altijd, altijd mijn zaligheid!
-nazaza-, -nazaza-, -nazaza-, -nazaza-.*

21. IN DE WEIFELENDE BALANS

(VAN MIJN GEVOELENS)

*In de weifelende balans van mijn gevoelens
strijden begerige liefde
en kuisheid met elkaar.
Maar ik kies wat ik zie,
buig mijn nek onder het juk;
ga onder het zoete juk door.*

22. DIT IS DE TIJD VAN VREUGDE

*Dit is de tijd van vreugde,
meisjes,
maakt nu samen plezier,
jullie jongens.
Oh, oh, oh!
ik bloei helemaal op!
Nu brand ik helemaal van maagdelijke liefde!
Nieuw, nieuw is de liefde waaraan ik sterf!
Mijn belofte
maakt me vrolijk,
mijn weigering
maakt me somber
Oh, oh, oh etc.
In de winter
is de man geduldig,
bij het aanbreken van de lente
ontwaakt zijn lust.
Oh, oh, oh etc.*

Oh, oh, oh etc.
Mea mecum ludit
virginitas,
mea me detrudit
simplicitas.
Oh, oh, oh etc.
Veni, domicella,
cum gaudio,
veni, veni, pulchra,
iam pereō!
Oh, oh, oh etc.

23. DULCISSIME

solo sopraan

Dulcissime! Ah!
Totam tibi subdo me!

24. AVE FORMOSISSIMA

koor

Ave, formosissima,
gemma pretiosa,
ave, decus virginum,
virgo gloriosa,
ave, mundi luminar,
ave mundi rosa,
Blanziflor et Helena,
Venus generosa!

1. O FORTUNA

koor

O Fortuna,
velut Luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem,
potestatem
dissolvit ut glaciem.
Sors immanis
et inanis
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolubilis,
obumbrata

Mijn maagdelijkheid
maakt me dartelend,
mijn eenvoud
maakt me terughoudend.
Oh, oh, oh etc.
Kom, liefste,
met vreugde,
kom, kom, mijn schoonheid,
nu sterf ik!
Oh, oh, oh etc.

23. JIJ, ALLERZOETSTE

Allerzoetste! Ah!
Ik geef me geheel en al aan jou!

24. GEGROET, GIJ ALLERSCHOONSTE

Gegroet, gij allerschoonste,
kostbaar juweel,
gegroet, trots der maagden,
glorieuze maagd,
gegroet, licht van de wereld,
gegroet, roos van de wereld,
Blanziflor en Helena,
nobeles Venus!

1. O FORTUNA

O Fortuna,
zoals de maan
in veranderlijke gestalten,
neem je altijd toe
of af
- een beklagenswaardig leven -
nu eens verhardt het
en dan weer verkwikt het
de scherpte van de geest met z'n spel,
armoede,
macht,
zij lost ze op als ijs.
Wreed
en ijdel lot,
jij wentelend rad,
je bent kwaadwillend,
het geluk is vluchtig
en voorbijgaand,
omfloerst

*et velata
michi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.
Sors salutis
et virtutis
michi nunc contraria
est affectus
et defectus
semper in angaria.
Hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite;
quod per sortem
sternit fortem,
mecum omnes plangite!*

en verborgen
val je mij ook lastig;
door je misdadig spel
loop ik nu
met een blote rug.
Het lot dat voorspoed
en geluk brengt
is nu ongunstig voor mij;
bestaat uit passie
en moedeloosheid
altijd in onzekerheid.
Bespeel in dit uur
zonder uitstel
de snaren van de lier;
Klaagt allen met mij,
omdat zij door het lot
de sterke velt!

Carmina Burana – “Liederen uit Beuern”

Carl Orff is onlosmakelijk verbonden met *Carmina Burana*. Naar aanleiding van FESTIFIFTY, 50 jaar CCHA, klinkt vandaag de oorspronkelijke orkestversie met massief koor, een arsenaal blazers, percussie en groot symfonisch orkest. De Duitse componist voltooide het werk in 1936. Een jaar later ging het in Frankfurt in première. Ondanks de polemiek die het teweegbracht groeide *Carmina Burana* uit tot een van de bekendste klassieke werken aller tijden. Hoewel het werk bij de meeste mensen zeer geliefd is, zijn er ook heel wat tegenstanders die het werk te eenvoudig vinden. Toch betekende het de grote doorbraak voor Orff als componist en leverde deze indrukwekkende cantate hem een plaats op in de canon van de klassieke muziek.

Schulwerk

Orffs carrière reduceren tot enkel *Carmina Burana* zou niet correct zijn. Zijn oeuvre is rijker en breder met werken voor verschillende bezettingen. Bovendien drukte hij als muziekpedagoog een blijvende stempel op het muziekonderwijs. De methode die hij ontwikkelde, het ‘Orff-Schulwerk’, wordt ook vandaag nog toegepast in talrijke muziekscholen in verschillende landen, ook in België. Aan de basis van deze methode ligt het idee dat samenspel en improvisatie in groepsverband het zelfvertrouwen en het creatieve denken bij kinderen bevordert en dat ritme het drijvende element is. Een aantal eenvoudige pedagogische werken deden de methode nog breder verspreiden. De percussiesectie van het symfonisch orkest zou nooit meer dezelfde zijn; de typische ‘Orff-instrumenten’, zoals het klokkenspel en de xylofoon, waren ook zeer dankbaar om in de muziekklassen te gebruiken.

Historische invloeden

Tijdens zijn carrière liet Orff zich vaak inspireren door verschillende periodes in de muziekgeschiedenis, gaande van de Duitse klassiek, de barok en de renaissance tot de middeleeuwen en de oudheid. Dit uitte zich onder andere in het gebruik van oude teksten in archaïsche talen zoals Grieks, Latijn, Oud-Frans en Middelhoogduits, of in de integratie van figuren uit de Griekse en Romeinse mythologie. Ook wat de muziek zelf betreft, greep Orff vaak terug naar het verleden, en dit vooral vanaf de jaren 1920. Deze interesse in - hoofdzakelijk - renaissance- en barokmuziek was volgens velen dan ook te wijten aan de destijds grote aanwezigheid van de neoklassieke stijl, die vaak geassocieerd wordt met componisten zoals Igor Stravinsky en Paul Hindemith. Dit blijkt echter een misvatting te zijn. De keuze van Orff om terug te keren naar historische bronnen - ‘*Abstieg zu den Müttern*’, zoals hij het zelf noemde - heeft vooral te maken met zijn humanistische ambities enerzijds, en met zijn fascinatie voor het woord als sleutel tot een theatrale ervaring van muziek anderzijds.

Middeleeuwse poëzie

Voor de compositie van *Carmina Burana*, vertaald als ‘*Liederen uit Beuern*’, baseerde Orff zich op een omvangrijk handschrift, de ‘*Codex Buranus*’. Deze verzameling bestaat uit talrijke gedichten en prozateksten in Latijn, Middelhoogduits, Frans en Provençaals, die dateren uit de 12de en 13de eeuw. Hieruit blijkt meteen dat Orff ook in dit werk teruggrijpt naar het verleden. Het manuscript werd in 1803 in het klooster van Benediktbeuern, bij München, ontdekt door de Duitse historicus en uitgever Johann Christoph von Arctin. Hij publiceerde het in 1847. Hieruit selecteerde Orff later in samenspraak met Michel Hoffman - een bevriend poëziefanaat - 24 gedichten, die hij vervolgens op muziek zette. De compositie zelf is opgedeeld in drie delen, gebaseerd op de inhoud van de gedichten. Het eerste deel ‘*In de Lente*’ bestaat uit

liefdesliederen, het tweede deel 'In de Taverne' uit drinkliederen en het derde deel 'In het Hof der Liefde' gaat over de zinnelijke liefde. Deze verschillende delen worden voorafgegaan en afgesloten door het 'O Fortuna', een ode aan Fortuna, de godin van het Lot. Zij beheerst zowel de inhoud als het verloop van dit dramatische werk.

Symboliek

De gedichten vormen dus een ode aan liefde, drinken, eten en gokken. Ze werden destijds geschreven door rondtrekkende monniken en studenten, als reactie op de strenge en zedelijke idealen van de Kerk. De verzameling is als het ware een aanklacht tegen de grieven van de Staat, de Kerk, het onderwijs, maar ook tegen de almacht van geld en het verval van de moraal. Dit blijkt onder andere uit de aanwezigheid van een aantal opvallende, allegorische personages zoals de dronken abt, die zich van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in de taverne bevindt, of de jonge maagd, die haar verlangen naar lichamelijke liefde niet langer kan onderdrukken. Daarnaast tracht een groep vrouwen, tegen de regels van het christelijke geloof in, een aantal mannen te verleiden, en bezingt een koor van dronken mannen het genot van alcohol en gokspelen. Tevens maakte Orff gebruik van symbolische verwijzingen naar Griekse en Romeinse mythologieën uit de Oudheid, zoals hij wel vaker deed. Zo doen onder andere Flora, Phebus en Zephyr hun intrede tijdens de lente, terwijl Bacchus bezongen wordt in de taverne en Amor en Venus aanroepen worden in het Hof der Liefde.

Transparantie

De 24 gedichten zitten vol dynamiek en symboliek. Het is opmerkelijk om te zien hoe mooi Orff dit overbrengt in de muziek. Het noodlottige karakter komt sterk naar voor, al voegt de Duitse componist hier en daar ook wat meer optimistische passages toe. Harmonische complexiteit wordt vermeden. Voor de melodie inspireert hij zich op de late renaissance en de barok. In tegenstelling tot vele componisten uit zijn tijd hield Orff zich niet bezig met atonaliteit en dodecafonie, maar probeerde hij zijn composities zo transparant en toegankelijk mogelijk te houden. Ondanks regelmatige wisselingen in metrum klinkt ook het ritme relatief eenvoudig. Vooral uit *Carmina Burana* blijkt Orffs voorliefde voor ritmiek. Zo breidde hij de slagwerksectie stevig uit met een aantal van zijn 'Orff-instrumenten', waaronder de triangel, castagnetten, celesta, de xylofoon, het klokkenspel, de cimbalen en de tamtam, en ook blaasinstrumenten zijn prominenter aanwezig. Twee concertvleugels worden in het orkest geplaatst om nog meer kleur en ritme te geven.

Receptie

De zin voor transparantie en eenvoud werd hem niet altijd in dank afgenomen. Voor vele critici kwam het te primitief over door de sterke nadruk op het ritme. Maar is complexiteit wel een criterium voor kwaliteit? De liefhebbers blijven in de meerderheid. *Carmina Burana* verlaat de KLARA TOP 100 niet. Delen van het werk worden vandaag nog steeds meegeneuried en zijn door een breed publiek gekend en geliefd. Op verschillende plaatsen en via verschillende media worden mensen nog altijd met deze compositie in contact gebracht. *Carmina Burana* is uitgegroeid tot een onsterfelijk werk, dat ongetwijfeld nog vele jaren harten zal beroeren.

Joris Derder

De Belgische bariton Joris Derder legde zijn muzikale basis als violist. Als zanger nam hij deel in talrijke opera's en muziektheatervoorstellingen. Joris Derder is vaste bariton bij het Vlaams Radiokoor. Daarnaast werkt Derder regelmatig samen met grote, hedendaagse koor- en orkestleidingen, zoals Peter Dijkstra, Philippe Herreweghe, Daniel Reuss en Jos van Immerseel. Hij heeft een breed repertoire dat reikt van Bachs *Passionen*, *cantates* en *oratoria* tot de grote romantische en klassieke oratoria en liedcycli. Joris Derder is regelmatig actief als gastdirigent bij diverse ensembles, waaronder het Vlaams Radiokoor, Brussels Philharmonic en Choeur de Radio France. Verder richtte hij zowel het Gents Universitair Koor als het Kamerkoor Koriolis op. Bij beide is hij nog steeds artistiek leider.

Katrien Baerts

De sopraan Katrien Baerts is een veelzijdige Belgische sopraan. Ze staat bekend voor haar krachtige en sensuele stem en haar diepgaande en oprechte interpretatie. Markante uitvoeringen zijn de *Sieben Frühe Lieder* van Alban Berg en de *Sechs Orchesterlieder* van Arnold Schönberg, samen met Het Collectief. Ze schitterde in rollen van Pamina in Mozart's *Die Zauberflöte*, Amina in Bellini's *La Sonnambula* en Micaëla in Bizet's *Carmen*. Werken uit haar lievelingsrepertoire zijn *Ein Deutsches Requiem* van Brahms, het *Stabat Mater* van Pergolesi en de *Johannes-Passion* van Bach. Katrien is afgestudeerd aan de Dutch National Opera Academy en was geselecteerd voor de 'International Lied Masterclasses' door Udo Reinemann. Ze bereikte de halve finale van de Koningin Elisabethwedstrijd en behaalde een masterdiploma aan het Koninklijk Conservatorium van Brussel voor zowel zang als viool.

Serge Kakudji

De Congolese contratenor Serge Kakudji trok al vroeg de aandacht van critici en muzikliefhebbers nadat hij in Zimbabwe en Congo deelnam aan diverse zangcompetities. Muzikale opleidingen volgde hij in Namen en Saint-Maur de Fosses. De internationale tour Pitié! - met muziek gebaseerd op de *Matthäus-Passion* van Bach – bracht hem langs het Ruhr Festival in Bochum en langs talrijke andere steden in en buiten Europa. Belangrijke operarollen zijn: Händels *Giulio Cesare* in Egitto en Monteverdi's *L'incoronazione di Poppea*. Kakudji sleepte diverse prijzen in de wacht en was een van de laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd van 2018. Hij was eerder al solist in *Carmina Burana* in Palermo, onder leiding van Daniel Kawka.

Pieter Schuermans

Pieter Schuermans is een veelzijdige Belgische componist, contrabassist en dirigent. Hij werkt momenteel ook als coördinator en docent aan LUCA School of Arts, Campus Lemmens. Als gastdirigent werkt hij regelmatig samen met het Ataneres Ensemble, een strijkorkest gevestigd in Leuven, waarmee hij al diverse opnames maakte van zowel eigen werk als van bestaande composities. Hij componeert voor alle mogelijke bezettingen en zijn werk werd bekroond met de Prijs van de Provincie Vlaams-Brabant. Pieter Schuermans is lid van de onderzoekseenheid Music&Drama en doctor in de Kunsten.

Manteliusensemble vzw

Het Manteliusensemble, opgericht in 1985 in Kuringen, beschikt over een veelzijdig repertoire. Onder leiding van dirigent Jos Cuppens geeft het ensemble jaarlijks meerdere concerten, waarin allerlei verschillende genres en stijlen uit diverse periodes aan bod komen.

Incantatio

Onder impuls van dirigent Jos Venken werd in 1994 het Genkse kamerkoor Incantatio opgericht. Regelmatig wordt dit koor gevraagd om te zingen tijdens bijzondere misvieringen in verschillende Vlaamse steden. Hun repertoire omvat composities uit zowat alle muzikale stijlperiodes, gaande van de renaissance tot hedendaagse muziek.

Pro Cantione

Pro Cantione begon in 1992 als bescheiden kamerkoor, maar groeide langzaamaan uit tot een groot vocaal ensemble, bestaande uit ervaren amateur-koorzangers enerzijds en professioneel opgeleide zangers anderzijds. Onder invloed van dirigent Jan Peeters worden hedendaagse Vlaamse componisten steeds vaker in de spotlights gezet.

Kathedraalkoor Hasselt

Sinds haar oprichting in 1998 wil het Kathedraalkoor Hasselt, onder leiding van Ludo Claesen, zich profileren als een belangrijke speler binnen de Hasseltse vocale muziekbeleving. Hierbij houdt het koor zich zowel bezig met religieuze als profane werken. Enkele hoogtepunten zijn de uitvoeringen van Faurés Requiem en Puccini's *Messa di Gloria*.

Amabile vzw

Amabile werd in 1967 opgericht door E.H. Lode Clijsters. Sindsdien heeft het Peltse koor al talrijke reizen en concerten georganiseerd en nam het aan verschillende wedstrijden en projecten deel. In 2020 werd het dirigeerstokje doorgegeven aan Alexandros Kavvadas, met wie het koor nu een nieuw hoofdstuk wil breien aan haar reeds langdurende geschiedenis.

Clari Cantus

Clari Cantus, opgericht in 1990, is een gemengd koor voor jongeren van dertien tot en met vijftientig jaar. Het koor werd jarenlang geleid door Michiel Haspeslagh, die voor *Carmina Burana* in CCHA de koorcoaching op zich neemt. Onder leiding van de jonge dirigent Pieter-Jan Van den Broeck voert het koor een divers repertoire uit, afkomstig uit verschillende stijlperiodes. Het succes van Clari Cantus blijkt uit de vele prijzen die het koor behaalde op het Europees Muziekfestival voor de Jeugd.

Michiel Haspeslagh, koorcoach

Michiel Haspeslagh is koordirigent, stempedagoog en zanger. Als tenor zingt hij in verschillende professionele ensembles, onder meer bij Currende en het Vlaams Radiokoor. Hij is dirigent van meerdere koren. Met het gemengd jeugdkoor Clari Cantus won hij de prestigieuze wedstrijd "Koor van het jaar". Michiel is regelmatig gastdocent in Baden-Württemberg (D).

ACT&ART

ACT&ART is een dynamische organisatie van ondernemers die geloven in de uitdagende wisselwerking tussen cultuur en economie.

Door zijn samenwerking met cultuurcentrum Hasselt en zijn netwerkmogelijkheden zet ACT&ART in op 'maatschappelijk verantwoord ondernemen', essentieel voor duurzaamheid en innovatie van onze bedrijven.

In 1988 richtten enkele bedrijven en cultuurcentrum Hasselt de Stichting Bijzondere Culturele Activiteiten CCH op. De 'stichting', nu dus ACT&ART, slaagde er gedurende al die jaren in meer dan 40.000 mensen te bereiken met vaak heel bijzondere voorstellingen. Of wat dacht je van dit rijtje: Nina Simone, Academy of St. Martin-in-the-Fields, Toots Thielemans, Jan Fabre/Ballet van Vlaanderen, Rosas, Dave Brubeck (zie hiernaast), Art Garfunkel, Randy Newman, Trixie Whitley, Dani Klein, Adrien M/Claire B, Jef Neve, Melanie De Biasio...

Jaarlijks organiseert ACT&ART samen met CCHA drie culturele evenementen van een bijzondere artistieke kwaliteit. Dat zijn vaak voorstellingen die exclusief voor de provincie of zelfs voor Vlaanderen te zien zijn. De organisatie van die evenementen geeft de betrokken bedrijven bovendien de gelegenheid aansluitend te netwerken in een exclusieve maar ongedwongen sfeer.

Daarnaast is er ACT&ART+ waar de leden uitgenodigd worden op exclusieve momenten in CCHA, zoals de opening van het seizoen en/of festivals en waar ze een meet-and-greet met de artiesten bij kunnen wonen.

VOLGENDE BEDRIJVEN ZIJN LID VAN ACT&ART:

A2O-ARCHITECTEN

ACTIEF INTERIM N.V.

AMPTEC BVBA

DRUKKERIJ BAILLIEN-MARIS N.V.

CENTRUM VOOR
MEDISCHE ANALYSE BVBA

CLB GROUP

CONRAD CONSULTING NV.

BROUWERIJEN ALKEN-MAES NV.

JESSA ZIEKENHUIS

MEDIAHUIS NV.

NUHMA CVBA.

OPTICO

POTVOS

SIBOVA INSURANCE NV.

SOLVIMUS
RECHT ÉN OPLOSSING

'THEATERCAFÉ NV.

UHASSELT

Interesse in een lidmaatschap of graag meer info?
mail inge.houben@ccha.be

STRUCTURELE
SPONSORS & PARTNERS
& SUBSIDIËNTEN

HET VOLLEDIGE PROGRAMMA OP **CCHA.BE/KLASSIEK**